

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 208

van **AN MOERENHOUT**

datum: 10 januari 2022

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Resolutie geweld en discriminatie tegen lgbtqi+-personen - Veelzijdig welzijnsbeleid voor lgbtqi+-personen

Op 26 mei 2021 keurde het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie goed over geweld en discriminatie tegen lgbtqi+-personen (*Parl.St. VI.Parl. 2020-2021, nr. 761/6*).

Het Vlaams Parlement riep de regering op om een veelzijdig welzijnsbeleid ten aanzien van lgbtqi+-personen te ontwikkelen dat inzet op alle levensdomeinen en levensfasen, met een focus op preventie en inclusieve zorg, en daartoe de volgende concrete acties te ondernemen: a) de aandacht voor lgbtqi+-thema's in de welzijns- en zorgsector gangbaar te maken, zodat er automatisch rekening wordt gehouden met de noden van lgbtqi+-personen; b) in de opleidingen voor die sectoren voldoende aandacht te besteden aan lgbtqi+-thema's; c) gericht onderzoek te voeren naar het welzijn van lgbtqi+-personen en naar preventie en zorg op maat om het welzijn van lgbtqi+-personen te verhogen en toe te zien op de uitvoering van het suïcidepreventiebeleid, waarin lgbtqi+-personen als expliciete risicogroep erkend zijn; d) op de website 1712.be van de professionele hulplijn voor vragen over geweld, misbruik en kindermishandeling relevante informatie toe te voegen over lgbtqi+-gerelateerd geweld.

1. Op welke manier heeft de minister antwoord geboden op het creëren van een veelzijdig welzijnsbeleid ten aanzien van lgbtqi+-personen?
2. Welke initiatieven bestaan er momenteel en welke initiatieven staan nog op de planning?
3. Doet de minister extra inspanningen voor het mentaal welzijn van lgbtqi+-personen, aangezien het mentaal welzijn door de pandemie nog meer achteruitgaat bij deze kwetsbare groep?
4. Heeft de minister al actie ondernomen om dit punt van de resolutie te vertalen naar de werkelijkheid? Graag een overzicht over de status van onderdelen a), b), c) en d).

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 208 van 10 januari 2022

van **AN MOERENHOUT**

1. Binnen het algemeen welzijnswerk bestaat er reeds lang een aanbod voor lgbtqi+-personen. De 11 CAW in Vlaanderen en Brussel beschikken over een breed aanbod van ondersteuning op de eerste lijn, waar zowel binnen het algemeen onthaal als binnen het jongerenonthaal aandacht is voor welzijnsvragen die betrekking hebben op identiteitsbeleving en seksualiteit.

Een belangrijke actor is uiteraard het Transgender Infopunt (TIP), waarvan de welzijnscomponent is ingebed binnen CAW Oost-Vlaanderen dat wordt erkend en gesubsidieerd door het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. CAW Oost-Vlaanderen heeft op die manier de opdracht om de problematiek van transgenders (maar ook ruimer) regelmatig onder de aandacht te brengen van de 10 andere CAW in Vlaanderen. De werking van het TIP is uiteraard ruimer dan dit. Het TIP is een neutrale, gratis en anonieme plek voor alle vragen over genderdiversiteit en het transgenderthema. Men kan er terecht met vragen over onder meer identiteit, familiale moeilijkheden, werkgerelateerde aspecten, schoolcontext, transgenderzorg en discriminatiemeldingen. Het TIP is tevens een erkend meldpunt voor discriminatie op basis van geslacht, geslachtsverandering, genderexpressie en genderidentiteit. Naast deze contactfunctie, kunnen organisaties en instanties bij het Infopunt terecht voor consultancy, educatie en onderzoek. Het TIP is tevens een expertisecentrum voor de thema's genderdiversiteit en transgender. Men initieert zelf academisch onderzoek en voert onderzoeken uit in opdracht van overheden of internationale instellingen.

Ook de Centra voor Tele-Onthaal hebben vanuit hun reguliere werking een aanbod voor deze doelgroep.

Preventie

Wat ook vermeldenswaardig is in het kader van een veelzijdig welzijnsbeleid, is de insteek vanuit het preventieve gezondheidsbeleid, meer bepaald voor de thema's **seksuele gezondheid, geestelijke gezondheidsbevordering en suïcidepreventie.**

Wat **seksuele gezondheid** betreft, wordt er vanuit de Vlaamse overheid steeds een open en positieve houding ten opzichte van seksualiteit, seksuele ontwikkeling en seksuele beleving nagestreefd door alle organisaties die het preventieve gezondheidsbeleid uitvoeren. Organisaties als Sensoa vzw (partnerorganisatie voor seksuele gezondheid), Pasop vzw (voor sekswerkers), Instituut voor Tropische Geneeskunde (voor sub-Saharaanse Afrikaanse migranten) richten zich naar de algemene bevolking, maar waar nodig ook naar groepen daarbinnen. LGBTQI+-personen zijn zelfs voor deze genoemde organisaties expliciet een doelgroep voor welbepaalde acties, een voorbeeld daarvan zijn de specifieke acties naar mannen die seks hebben met mannen uitgevoerd door Sensoa vzw of de specifieke begeleiding van transgender sekswerkers vanuit Pasop vzw. Niet alleen specifieke acties, ook algemene informatie vanuit deze organisaties is niet geschreven vanuit een eventuele heteronorm, maar geeft plaats voor alle vormen van seksualiteit en relaties, zonder waardeoordeel, zonder stereotypering. Dit werkt stigmadoorbrekend en geeft personen van LGBTQI+-gemeenschappen de mogelijkheid zich te herkennen in de

geboden informatie. Een nauwe samenwerking met organisaties als cavarria, watwat, weljongniethetero, aditi, boysproject, en andere, ligt hieraan ten grondslag.

Ook vanuit het Vlaamse **suïcidepreventiebeleid** wordt er continu aandacht besteed aan LGBTQI+. In het tweede Vlaams actieplan suïcidepreventie 2012 – 2020 (VAS II) waren holebi's en transgenderpersonen specifiek opgenomen als kwetsbare groep. Ook in het voorstel van het derde Vlaams actieplan suïcidepreventie 2022-2030, zoals gepresenteerd tijdens de gezondheidsconferentie van 19 november 2021, zijn LGBTQI-persoonen expliciet opgenomen onder Strategie 3: suïcidepreventie bij kwetsbare groepen. Cavarria nam ook deel aan de voorbereidende werkgroepen die werden opgericht in het kader van het voortraject van de gezondheidsconferentie.

Voor het realiseren van de gezondheidsdoelstelling zelfdoding en het uitvoeren van het bijhorend Vlaams actieplan, wordt vanuit de Vlaamse overheid samengewerkt met een partnerorganisatie voor suïcidepreventie (VLESP). Deze beheersovereenkomst 2019 - 2023 met VLESP draagt bij tot gezondheidsbevordering en ziektepreventie, zowel bij de algemene bevolking als bij specifieke doelgroepen. Personen met een verhoogd gezondheidsrisico en groepen die gekenmerkt worden door een verhoogde kwetsbaarheid, zoals LGBTI+, zijn onderwerp van deze beheersovereenkomst. Aandacht voor deze kwetsbare groep wordt steeds meegenomen in nieuwe acties, tools en onderzoek.

Ouderenzorg

In het ouderenzorgbeleid zijn momenteel geen specifieke nieuwe acties gepland voor LGBTQI-persoonen. Er bestaat wel een uitvoerige documentatie en goede praktijken op de website 'Zorg en Gezondheid'. Tachtig tinten. Genderidentiteit en seksuele diversiteit in woonzorgcentra - Zorg en Gezondheid (zorg-en-gezondheid.be). Deze informatie is het resultaat van een project gevoerd in 2016-2018.

Thuiszorg

Er wordt ingezet op een inclusief thuiszorgbeleid door uitvoering van verschillende bepalingen in het woonzorgdecreet. Zo beschrijft artikel 4 van het woonzorgdecreet dat woonzorgvoorzieningen en verenigingen in hun werking een aantal gebruiksgerichte en organisatorische principes in acht moeten nemen. Eén daarvan stelt dat woonzorgvoorzieningen en verenigingen een diversiteitsbeleid moeten voeren voor hun gebruikers en hun werknemers. Tevens dienen ze een beleid te voeren rond ethisch verantwoorde zorg.

2. Ik verwijs, met betrekking tot het algemeen welzijnswerk (CAW en Tele-Onthaal), naar de informatie die onder vraag 1 te vinden is.

Volgende initiatieven zijn opgenomen in de nieuwe beheersovereenkomsten met betrekking tot seksuele preventieve gezondheid die vanaf 2022 lopen.

In de terreinwerking naar sub-Saharaanse Afrikaanse migranten is een expliciete vermelding opgenomen om binnen de gemeenschap een campagne op te zetten rond het reduceren van stigma en het ondersteunen van een positieve seksualiteitsbeleving voor de LGBTQI+ binnen de sub-Saharaanse Afrikaanse gemeenschap. Dit gebeurt naar analogie met de hiv-stigmareductie campagne en zal gebruik maken van sociale media, posters, enz. Verder wordt actief gerekruteerd opdat organisaties en personen met een LGBTQI+-achtergrond deelnemen aan het netwerk en de terreinwerking binnen de gemeenschap.

In de terreinwerking naar sekswerkers gaat er expliciet aandacht naar de transgenders in het sekswerk. Specifieke aandacht gaat dan bv. naar de opvolging hormoonbehandelingen bij transgenders, welk in nauw overleg met de gespecialiseerde genderzorg gebeurt en volgens een afgesproken protocol. Er is ook extra aandacht voor preventie van seksueel geweld omdat transgenders in het

sekswerk hier meer mee te maken hebben. Verder worden sekswerkers die er voor in aanmerking komen geïnformeerd en gesensibiliseerd over het gebruik van PrEP.

In de opdrachten van de partnerorganisatie seksuele gezondheid wordt doorheen alle opdrachten inclusief gewerkt. Zowel de inhoud van als de communicatiestrategie omtrent de initiatieven wordt steeds gecheckt op het ook aanspreken en bereiken van bv. LGBTQI+, zonder te viseren of te stigmatiseren.

Verder worden de voorbereidingen getroffen om de huidige terreinwerking van de partnerorganisatie te verruimen van een terreinwerking naar mannen die seks hebben naar mannen naar een terreinwerking naar LGBTQI+ algemeen en naar LGBTQI+ met een migratieachtergrond in het bijzonder. Met een duidelijke focus worden dus blijvend informerende en sensibiliserende acties opgezet in het kader van de bevordering van de seksuele gezondheid bij LGBTQI+, daarvoor wordt op het terrein gegaan naar bars, events, fuiven, enz. en wordt gewerkt met vrijwilligers en peers.

Vanuit suïcidepreventie werd in 2019 een tool voor LGBTQI+ gelanceerd, bestaande uit twee websites: Lumi.be (Cavaria) en Gendervonk.be (Transgender Infopunt). De websites bieden inzicht in mogelijke stressfactoren en psychische klachten die holebi's en transgender personen kunnen ervaren. En dit aan de hand van tips, videogetuigenissen en links naar hulp over thema's als zelfaanvaarding, het vinden van een netwerk, je goed in je vel voelen en het omgaan met suïcidale gedachten. Er is ook een specifieke rubriek voor hulpverleners. VLESP zal de tool blijvend uitdragen op vormingen, studiedagen, publicaties, ... (net zoals bij alle andere methodieken voor specifieke doelgroepen).

De partnerorganisatie geestelijke gezondheidsbevordering tenslotte is in 2021 gestart met de ontwikkeling van een actie ter bevordering van het mentaal welbevinden van de LGBTQI+ doelgroep. Dat doet de partnerorganisatie in samenwerking met Cavaria en andere stakeholders zoals Sensoa en het VLESP. Ondertussen heeft de partnerorganisatie een behoeftanalyse uitgevoerd en gaan ze vervolgens aan de hand van de noden aan de slag met sleutelactoren die reeds in contact komen met de doelgroep. Met de actie zal de partnerorganisatie inzetten op het verhogen van het algemeen welbevinden bij LGBTQI+, inclusie bevorderen en de weg naar hulpverlening toegankelijker maken. Daarnaast richt de actie zich naar de hulpverleners om hen meer expertise te geven in het benaderen van deze doelgroep met geestelijk gezondheidsbevorderende tools.

3. Met mijn actieplan 'Zorgen voor morgen' zette ik acties voorop om de psychosociale gevolgen van de COVID-pandemie zo veel als mogelijk te voorkomen en aan te pakken. De hoofddoelstelling is de (geestelijke) gezondheid van de bevolking maximaal te beschermen, veerkracht te versterken en de geestelijke gezondheids- of sociale problemen die zich voordoen als gevolg van deze crisis, snel en krachtadig aan te pakken. Er werden hierbij geen specifieke acties opgezet gericht op lgbtqi+-personen, maar we willen deze groep mensen met onze acties wel bereikt hebben of nog bereiken. Alle acties zijn te vinden via <https://www.zorgenvoormorgen.be/>.
4. Voor de acties a), b) en c) werden de reeds ondernomen of geplande initiatieven hierboven beschreven. Wat actie d) betreft, zal de administratie aan de hulplijn 1712 de vraag stellen om relevante informatie over lgbtqi+-gerelateerd geweld op te nemen in de nieuwe website die in 2022 ontwikkeld wordt. Tegelijk wil ik meegeven dat informatie over deze problematiek ook reeds gepubliceerd is op de website www.slachtofferzorg.be, een website van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG). Het gaat hierbij onder meer om informatie over allerlei vormen van geweld en discriminatie – ook m.b.t. seksuele oriëntatie en genderidentiteit – en wat men zelf kan doen en wie slachtoffers kunnen verder helpen. Op de website verwijst

het Departement WVG hiervoor onder meer door naar het TIP en naar slachtofferhulp van de CAW.